

ZORG

voor het leven

Vrije keuze?!

- Geloven in vrijwilligerswerk
- Transgender: crisis van identiteit én cultuur
- Reanimatie, wat is voor mij de juiste keuze?

- 3 **Voorwoord**
Vrije keuze?!
- 4 **Thema**
Geloven in vrijwilligerswerk
- 7 **Uitgelicht**
Wat ik van orgaandonatie vind?
Goede vraag!
Keuzehulp 'Orgaandonatie'
- 8 **Binnenkijken**
De consultants van de NPV
- 12 **Onder de loep**
Transgender: crisis van identiteit én cultuur
- 16 **Verbonden**
NPV-bestuurslid Geerke van den Bosch vertelt
- 18 **Inzicht**
Reanimatie, wat is voor mij de juiste keuze?

Colofon

Tekst NPV, Corina Schipaanboord • **Realisatie** Treffend & Co • **Drukwerk** Zalsman Zwolle b.v. • **Beeldmateriaal** eigen beelden, Van der Wal Fotografie en Film, Carolien van Leeuwen, AdobeStock, iStock • **Oplage** 50.000

Contactgegevens NPV

Postbus 178
3900 AD Veenendaal

Kerkewijk 115
3904 JA Veenendaal

T (0318) 54 78 88
E info@npvzorg.nl
W npvzorg.nl

 twitter.com/npvzorgnl
 facebook.com/npvzorg
 instagram.com/npvzorg
 linkedin.com/company/npvzorgvoorhetleven
 youtube.com/c/NPVZorgvoorhetleven

Gesproken versie van ZORG?
Neem contact met ons op.

Voor alle data geldt:
Deo volente.

Duurzaamheid

Het ledenmagazine ZORG wordt CO2-neutraal en zo duurzaam mogelijk geproduceerd. Het plastic folie waarin het verpakt is, is 100% recyclebaar en kan bij het plastic afval gedaan worden.

Lidmaatschap en ledenvoordelen

Lid worden?

Ga naar npvzorg.nl/wordlid of bel (0318) 54 78 88 om het aanmeldformulier per post aan te vragen. Het lidmaatschap kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd.

Contributie per jaar

De contributie is € 17,50.
Gezinsleden € 12,50.
Jongeren tot 25 jaar € 12,50.

Contributie en incasso 2022

Uw lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij u voor 5 november 2021 heeft opgezegd. Maakt u uw contributie zelf over? Wij sturen u dan in januari hiervoor een factuur toe. Als u ons heeft gemachtigd uw contributie (en eventuele toegezegde gift) automatisch te incasseren, dan wordt het bedrag omstreeks 15 februari afgeschreven. Heeft u, naast uw contributie, ook een machtiging afgegeven voor een extra gift in februari, dan wordt deze rond 25 februari afgeschreven. We hanteren twee verschillende incassomomenten om verwarring met de contributiebeting te voorkomen.

Adreswijziging of opzegging

Geef uw adreswijziging of opzegging bij voorkeur door via npvzorg.nl/contact of mail naar ledenservice@npvzorg.nl. Opzeggen kan schriftelijk voor 5 november.

NPV steunen?

De NPV is een ledenorganisatie die naast lidmaatschappen afhankelijk is van giften. Wilt u het werk van de NPV financieel steunen? Uw gift is welkom op rekeningnummer **NL11 INGB 0004 7118 88** t.n.v. NPV. Vermeld uw naam, adres en de opmerking 'gift'. Alvast hartelijk dank! Doneren kan ook via npvzorg.nl/helpen.

De NPV is een erkende ANBI. Een gift aan ons mag u daarom, onder bepaalde voorwaarden, aftrekken in uw aangifte inkomstenbelasting.

Voor meer informatie over doneren, **periodiek schenken** en over **nalaten** aan de NPV kunt u vrijblijvend contact opnemen met Eline Borgdorff, adviseur Relaties & Fondsen, via (0318) 54 78 88 of efborgdorff@npvzorg.nl.

Ledenvoordeel

Als NPV-lid kunt u gebruikmaken van de ledenvoordelen. Ga naar npvzorg.nl/ledenvoordeel.

Vrije keuze?

Verlichte denkers zien uit naar de komst van automaten, waardoor iemand bij inworp van een muntje zichzelf kan doden. Chesterton schreef dit in 'Orthodoxie' (1908). Het lijkt vandaag niet eens ondenkbaar.

In 2002 was Nederland het eerste land dat euthanasie legaliseerde. Gericht op personen in de allerlaatste levensfase. Dat stadium zijn we allang gepasseerd. Nu moet de dood geregeld worden voor personen die geen ziekte hebben, maar lijden aan het leven zelf.

Hier duikt het begrip 'voltooid leven' op. Het gaat echter niet over mensen met een voltooid leven, maar over mensen die levensmoe zijn. Ze zijn klaar met leven of zien op tegen dóórleven. Politici zeggen dat het gaat over autonome personen die zelf beslissen wanneer ze uit het leven stappen. Maar wie dieper graaft, ontdekt achter die autonome mens kwetsbaarheid en eenzaamheid.

Mensen die dood willen, hebben geen voltooid leven, maar zijn levensmoe. Dáárop moet de remedie worden

toegespitst. Door eenzaamheid te bestrijden en de wijsheid van de grijsheid te verzilveren. Daarom gaat de NPV nóg meer vrijwilligers werven die iets voor een ander kunnen betekenen. Als het leven moeilijk wordt, moeten we mensen niet prijsgeven aan de dood, maar met aandacht, liefde en zorg nabij zijn. Aan alle medische behandeling komt een eind, maar níet aan de zorg!

Bovendien moeten we stoppen met het voeren van het monster van de zelfbeschikking. We zijn nooit de enige auteur van ons levensverhaal. Hoeveel te meer geldt dit voor diegene die zijn leven in Gods handen weet.

*Diederik van Dijk,
directeur*

Geloven in vrijwilligerswerk

Martijn Schot

De NPV staat voor: zorg voor het leven. Al snel wordt er bij de zorg voor het leven gedacht aan de beschermwaardigheid van het prille ongeboren leven tegen abortus. Of aan het pal staan voor leven in de eindfase tegenover de roep om euthanasie. Heel terecht: hier klopt het hart van de zorg voor het leven bij de NPV. Maar waarom is thuishulp door vrijwilligers eigenlijk onderdeel van de NPV en op welke manier draagt dat bij aan zorg voor het leven?

De vrijwillige thuishulp van de NPV is eind jaren tachtig van de vorige eeuw van start gegaan. In eerste instantie beperkte de thuishulp zich tot terminale hulp. De aanleiding hiertoe was de toenemende vraag naar euthanasie. De NPV wilde daar een krachtig alternatief tegenoverstellen door thuishulp aan te bieden in de laatste levensfase. De afdelingen waar thuishulp georganiseerd werd, groeiden van 8 afdelingen in 1989 naar 68 afdelingen in 1994. Anno 2021 zijn er 57 NPV-afdelingen actief met thuishulp, waarvan er 30 terminale thuishulp bieden. Daarnaast worden vanuit de NPV nog 75 kerkelijke thuishulpgroepen ondersteund.

Nog steeds biedt de NPV met (terminale) thuishulp op veel plaatsen een belangrijke bijdrage aan de zorg voor het leven in de laatste levensfase. Het is zelfs meer dan ooit noodzakelijk. De roep om met euthanasie zelf de regie in handen te hebben en het leven voltooid te verklaren, wordt luider. Het is van levensbelang om er met vrijwillige ondersteuning voor mensen te zijn als ze oud en/of kwetsbaar geworden zijn.

Diverse hulpvragen

Inmiddels omvat het vrijwilligerswerk een palet aan hulpvragen. Terminale hulp, zoals het waken aan een sterfbed,

is uitgebreid met veel meer huishulptaken. Denk aan bezoekwerk, samen activiteiten ondernemen, boodschappen doen, vervoer of oppassen. Met vrijwillige thuishulp van de NPV worden drie belangrijke doelen nagestreefd:

- bijdragen aan het welzijn van hulpvragers
- het ondersteunen van de mantelzorger
- het ondersteunen van terminale patiënten

Sinds 2008 wordt structureel over **thuishulp** gesproken voor vrijwilligerswerk om verwarring met de professionele thuis**zorg** te voorkomen.

Voorbeelden

Een paar uit de praktijk gegrepen voorbeelden illustreren het belang van het werk dat door de ruim 6.000 NPV-vrijwilligers gedaan wordt.

- Een meneer doet afstand van zijn euthanasieverklaring, vanwege de hervonden levensvreugde door het bezoekwerk van vrijwilligers.
- Twee eenzame mensen worden door een NPV-vrijwilliger met elkaar in contact gebracht, waardoor ze elkaar nu blijvend bezoeken.

Onze samenleving is in de achterliggende jaren van verzorgingsstaat meer en meer participatiesamenleving geworden. Aan de basis daarvan staat de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), ingevoerd in 2007 en uitgebreid in 2015. Een basis die uitgaat van eigen kracht, meer zelf doen en meedoen naar vermogen. En burgers zijn ook tot veel in staat. Tegelijkertijd gaat dat niet op voor iedereen. Niet iedereen heeft een goed netwerk of kan dat creëren. Eenzaamheidscijfers stijgen. Gelet op deze actuele maatschappelijke context past vrijwillige thuishulp meer dan ooit bij de missie van de NPV.

Zinvol

Vrijwilligerswerk is trouwens voor ieder mens goed. Onderzoek onder oudere

vrijwilligers toont aan dat vrijwilligers zich in het algemeen gezonder, gelukkiger en nuttiger voelen dan degenen die geen vrijwilligerswerk doen. Dat komt doordat vrijwilligers

meerwaarde. Maar er is een diepere laag die met het dienen van de naasten wordt aangeboord. Als christen hebben we de Bijbelse opdracht om in navolging van Jezus Christus om te zien

te helpen. En als Zoon des mensen is Hij niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen (Mattheus 20:28; Markus 10:45).

Als Messias openbaarde Hij Zich aan Johannes de Doper met de profetische woorden uit Jesaja (29:18; 35:5,6; 61:1): blinden worden ziende, kreupelen kunnen lopen, melaatsen worden gereinigd, doven kunnen horen en aan armen wordt het Evangelie verkondigd (Lukas 7:22). Vlak voor Zijn sterven onderstreepte Jezus de opdracht om dienstbaar aan elkaar te zijn door de voeten van Zijn discipelen te wassen met de oproep: 'Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook u zult doen zoals Ik voor u heb gedaan' (Johannes 13:15). Vrijwillig ten dienste staan van onze hulpbehoevende naaste is direct navolging geven aan de christelijke roeping om Jezus' voorbeeld na te volgen. ■

'Vrijwilligerswerk heeft zin en geeft zin'

betekenis voor anderen, verbondenheid met anderen, en zingeving, groei en plezier voor zichzelf ervaren. Vrijwillig actief zijn heeft zin en geeft zin.

Het bijzondere van vrijwilligerswerk is dat men niet te maken heeft met de regels van de professionals. Vrijwilligers hebben de tijd. Vrijwilligers moeten niet in het eerste gesprek zoveel mogelijk te weten komen. Bij vrijwilligerswerk hoort geen strakke planning. Een vrijwilliger staat meer naast de hulpvrager en heeft meer tijd en ruimte om een persoonlijke relatie te laten ontstaan.

Bijbelse opdracht

Thuishulp met NPV-vrijwilligers heeft belangrijke maatschappelijke

naar onze hulpbehoevende naaste. Jezus ontfermde zich over een man die, na 38 jaar ziek zijn, zelf zei: 'Ik heb geen mens' (Johannes 5:7). In zijn uitzichtloosheid en gebrek aan perspectief weet hij niet dat de Mens naast hem staat om hem

Omdat wij geloven dat omzien naar elkaar niet op zijn retour is, zijn wij op zoek naar 1.000 nieuwe thuishulpvrijwilligers. Dit is het aantal dat in 2020 vanwege corona gestopt is.

Laat u inspireren door de verhalenbundel die u als bijlage aantreft bij deze ZORG.

Wij geloven in vrijwilligerswerk! Doet u mee?! Meld u aan op npvzorg.nl/wordvrijwilliger of bel naar **(0318) 54 78 88**.

Orgaandonatie

Wat ik van orgaandonatie vind? Goede vraag!

Wanneer je 18 wordt, krijg je een brief met daarin de vraag of je orgaandonor wilt worden: ja of nee. Weet jij al wat jouw keuze is? Of twijfel je nog over orgaandonatie? Alle reden dus om hierover na te denken. Maar waar begin je? We helpen je graag.

Keuzehulp 'Orgaandonatie'

We denken graag met jou mee in de keuzehulp die je vindt op npvzorg.nl/keuzehulp-orgaandonatie. In de keuzehulp krijg je informatie over hoe orgaandonatie precies werkt. We leggen uit wanneer je in aanmerking komt voor orgaandonatie en wat hersendood precies is. We nemen je ook mee in de Bijbelse visie op ons mens-

zijn en wat voor consequenties dat kan hebben als het gaat om jouw denken over orgaandonatie. Zowel argumenten voor als tegen orgaandonatie komen aan bod. Kortom: het geeft jou de informatie die je nodig hebt om te kiezen.

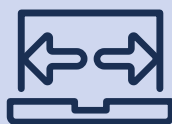
'Zelf vind ik orgaandonatie best wel een grote keuze. Het liefst schuif ik het voor me uit ...'

Carolien van Leeuwen

Filmpjes

Keuzehulp

Wat zegt de professional?

Ervaringen

Wat zegt de Bijbel?

Orgaandonatie:
een vrije keuze. Maar bedenk:
niet kiezen is ook kiezen.
Maak daarom nu een keuze.
Niet wat, maar dat je kiest is
belangrijk!

Meer informatie over dit thema vind je op npvzorg.nl/orgaandonatie.

Heb je nog vragen? Mail, chat of bel met de NPV-Advieslijn: npvzorg.nl/advieslijn.
Wij zijn er ook voor jou.

In deze rubriek laten we zien wat medewerkers van het landelijk bureau zoal doen. Consulenten **Arianne Diepeveen, Hanneke Willemsen en Heleen Polinder** van afdeling **Thuishulp & Afdelingszaken**.

Samen een steentje bijdragen

Wat vinden jullie zo mooi aan het werken bij de NPV?

Met een fijne club collega's werken we aan een gezamenlijk doel. Dat is mooi om te doen. Samen een steentje bijdragen aan de zorg voor het leven: dáár doen we het voor.

Wat is de inhoud van jullie functie?

Kort gezegd: we ondersteunen de vrijwillige thuishulp van de NPV (57 afdelingen) en de aangesloten kerkelijke thuishulpgroepen (75 groepen). We bieden cursussen en workshops voor coördinatoren en vrijwilligers. Daarnaast fungeren we als vraagbaak. Het is ook fijn om de coördinatoren te bezoeken. Dan hoor je echt wat er leeft!

Jullie zijn het eerste aanspreekpunt voor de lokale NPV-afdelingen. Met welke vragen kunnen zij bij jullie terecht?

Zowel vrijwilligerscoördinatoren als NPV-bestuurders kunnen bij ons aankloppen. Bijvoorbeeld over dilemma's in het vrijwilligerswerk of vragen over de werving van nieuwe bestuursleden of andere

vrijwilligers. Eigenlijk kunnen zij voor alle vragen waar zij tegenaan lopen in hun NPV-rol bij ons terecht. Daarnaast organiseren we themabijeenkomsten in het land om hen toe te rusten op hun taak.

Er zijn veel NPV-vrijwilligers actief. Wat doen zij voor vrijwilligerswerk?

Dat is heel divers. Denk aan een bezoekje brengen aan (oudere) mensen om eenzaamheid tegen te gaan, meegaan naar het ziekenhuis, samen boodschappen doen. Ook zijn er vrijwilligers die geschoold zijn om terminale thuishulp te bieden. ■

Wilt u vrijwilligerswerk doen?

Meld u aan via
npvzorg.nl/wordvrijwilliger.

Korting en voordelen bij Pro Life Zorgverzekeringen

Net als de NPV vindt Pro Life Zorgverzekeringen dat elk mensenleven bescherming en zorg verdient. Pro Life geeft vergoedingen voor specifiek christelijke hulp, zoals: online zelfhulp, stilte retraite, relatiecursussen, psychische zorg en verblijf in een herstellingsoord.

Pro Life heeft vanaf 2022 een aangepaste premie voor de basisverzekering. Vanaf 2022 betaalt iedereen bij Pro Life met dezelfde basisverzekering dezelfde premie. Zo heeft iedereen hetzelfde voordeel. U kunt bij Pro Life kiezen voor de Principe Polis of de Principe Polis Budget. Lees er meer over op prolife.nl/budget.

Als lid van de NPV krijgt u extra voordelen: u krijgt 8% korting op een aanvullende (tandarts) verzekering van uzelf en eventuele meeverzekerde gezinsleden.
Sluit u een aanvullende verzekering af? Dan krijgt u:

- uw NPV-lidmaatschap vergoed.
- eenmalig een vergoeding voor de NPV-Levenswensverklaring.
- het Extra Aanvullend Ledenpakket. Met extra vergoedingen voor u (niet voor gezinsleden).

Stap over naar Pro Life
Kijk voor meer informatie op prolifecollectief.nl/npv

of prolifecollectief.nl/npvjongeren.
Of bel gratis naar Pro Life: **(0800) 776 54 33**.

Bedankt!

Hartelijk dank voor uw steun!

We zijn heel blij dat u ons het afgelopen jaar steunde met uw lidmaatschap. Een groep leden steunde onze missie daarnaast ook met een aanvullende gift. Dankzij dit alles kon de NPV in 2021 een invloedrijke speler blijven in het publieke debat en konden we met kracht uitdragen dat elk mensenleven bescherming verdient. Ieder leven is door God gegeven en krijgt bij ons hulp en aandacht. We voelen ons enorm gezegend dat we dit samen met 50.000 leden konden doen. Zonder uw steun, inzet en gebed is dit werk niet mogelijk. Heel veel dank daarvoor!

Oproep

Volgend jaar: 40 jaar NPV *Vertel ons uw verhaal*

Bent u lid of vrijwilliger sinds de oprichting van de NPV in 1982? En wilt u ons hierover vertellen? We zijn erg benieuwd! Laat het ons weten via npvzorg.nl/verteleens of **(0318) 54 78 88**. Uw verhaal delen we graag met onze leden en vrijwilligers.

Aankondiging

Ondernemersbijeenkomst 20 januari 2022

Bent u ondernemer? Dan bent u op donderdagavond 20 januari 2022 van harte welkom op onze Inspiratie- en Netwerkbijeenkomst voor ondernemers. De bijeenkomst vindt plaats op locatie Broekhuis Harderwijk, met gastheer Joost Fraanje, directeur van Broekhuis Volvo & Ford. Spreker is Ad Dorst, algemeen directeur van Maas & Hagoort. Thema van de avond: *Sterker uit de crisis*. Hierbij zullen waardevolle tips en ideeën met u worden gedeeld.

Kijk voor aanmelden en meer informatie op npvzorg.nl/ondernemersbijeenkomst.

Ad Dorst

Joost Fraanje

Levensbegin

Over abortus voeren we graag het debat!

Bijvoorbeeld:

- door bij te dragen aan de Week van het Leven
- door contact met politici te hebben over de beraadtermijn
- door in de Volkskrant een artikel te schrijven over de 24-wekengrens
- door onderzoek te doen naar de meningen van Nederlanders over abortus

Euthanasie

Veel Europese landen voeren nu een debat over euthanasie.

Uit de Nederlandse situatie kunnen we veel lessen leren, zoals: de dood is niet dé oplossing bij voltooid leven. Met de European Christian Political Movement (ECPM) schreven we daarom een Engelstalige brochure, bedoeld voor Europese beleidsmakers.

Vaccinatie

Vaccinatie werd door de coronapandemie een belangrijk thema.

Dat merkten we ook bij de NPV!

- We deelden online informatie over vaccineren in een webinar.
- Dit jaar kwam een nieuwe brochure over vaccinatie uit.
- Speciaal voor jongeren maakten we een korte keuzewijzer over het coronavaccin.
- De medewerkers van de NPV-Advieslijn beantwoordden veel vragen over (corona)vaccinatie.

Webinars

We verzorgden webinars over vaccinatie, orgaandonatie en de mogelijke regeling voor levensbeëindiging van kinderen tussen 1 en 12 jaar. Ook de NPV-lezing, de Algemene Ledenvergadering en de NPV-themadag zonden we online uit. En op toerustingsgebied worden we steeds digitaler. Zo kunnen we u ook op afstand van dienst zijn!

A child with blonde hair, wearing a white t-shirt and light blue cargo pants, is running towards the camera with their arms outstretched. They are wearing colorful sneakers. The background is a soft, out-of-focus outdoor setting.

HET LE BESCHERM Vanaf h begin to het e

Voor wie, v
waa

Aandacht voor vrijwilligers

Meer aandacht voor vrijwilligers

De NPV mocht meedoen met een subsidietraject om vrijwilligerswerk te stimuleren. Dat ziet u terug in:

- een mooi welkomstpakket voor nieuwe vrijwilligers
- een groter aanbod digitale trainingen voor vrijwilligers
- een duidelijkere ZorgBeheer-omgeving en vereenvoudiging van de afdelingsstructuur

Nieuw foldermateriaal

We ontwikkelden nieuw foldermateriaal

- Ingrijpen in ons DNA, hoe ver kun je gaan?
 - Wel of niet vaccineren?
 - Thuishulp
 - Terminale thuishulp
 - Training schrijven levensboek
 - NPV-brochure
- Kijk ook op npvzorg.nl/webshop.

Campagnes

Door thematische campagnes heeft de NPV aandacht gegeven aan:

- levenseinde
- levensbegin
- ambassadeur van het leven
- werven nieuwe leden
- werven nieuwe vrijwilligers

We staan blijvend voor u klaar!

Ook in de toekomst hopen we voor u klaar te staan. Bijvoorbeeld met:

- de NPV-Advieslijn voor persoonlijk advies over medisch-ethische vragen, zo nodig 24/7
- de digitale keuzehulpen
- NPV-Levenswensverklaring
- nieuwe publicaties over actuele thema's
- bijdragen in kranten of brieven aan de politiek
- het bieden van (terminale) thuishulp
- het zijn van de stem voor het leven

Dank voor uw vertrouwen in het afgelopen jaar!

Transgender: crisis van identiteit én cultuur

Elise van Hoek

Saar komt aan het woord in Kidsweek, een blad dat verspreid wordt op basisscholen. 'Ik ben geboren als jongen, maar weet al sinds mijn vierde dat ik een meisje ben.' Saar gaat nu in meisjeskleding naar school. 'Als ik achttien ben, kan ik kiezen om geopereerd te worden', zegt Saar, die daar soms al over nadenkt. 'Ik voel me nu al een meisje, maar dan nog meer, denk ik.'

(Kidsweek, tijdschrift voor basisschoolleerlingen)

Het transgendervraagstuk is niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Er gaat nauwelijks een week voorbij of we ontmoeten een transgender in de media. Genderdysforie, transseksualiteit, transgenderisme: waar hebben we het eigenlijk over? Misschien maakt u zich zorgen over alles wat vandaag lijkt te verschuiven. Wat is nog natuurlijk of normaal? Misschien worstelt u zelf met uw identiteit, of hebt u persoonlijk contact met iemand met genderdysforie. In deze bijdrage breng ik drie groepen voor het voetlicht, die op een verschillende manier te maken hebben met opvattingen over identiteit, geslacht en gender. De eerste groep lijdt onder zijn of haar geslacht. De tweede groep wordt bewust beïnvloed in opvattingen over geslacht. En de derde groep wil actief opvattingen over geslacht veranderen in wetgeving en beleid. Ik sluit af met een ethische reflectie.

Mensen met genderdysforie

Genderdysforie (ook wel bekend als geslachtsidentiteitsstoornis) is een gevoel van onvrede (dysforie) met het eigen biologische geslacht (de sekse). Schattingen zijn dat 0,7% mannen en 0,6% vrouwen lijden aan een vorm van genderincongruentie, onvrede met het eigen geslacht. Genderdysforie grijpt diep in op de identiteit van mensen en roept veel vragen op. Als er een kind wordt geboren, is meestal de eerste vraag: is het een jongen of een meisje? We zien dat aan de hand van lichaamskenmerken. Daarnaast zijn hormonen, chromosomen en onze geslachtscellen bepalend of we man of vrouw zijn. Sommige mensen ervaren echter een aanhoudende onvrede met hun geslacht. Zij zijn transgender. Een kleine

uitstap: het is wat anders als mensen intersekse zijn. Dan is er sprake van (vaak) chromosomale aangeboren afwijkingen waarbij bepaalde lichamelijke kenmerken anders zijn. Bij de geboorte is dan niet meteen duidelijk of iemand mannelijk of vrouwelijk is. Soms is een operatie medisch noodzakelijk of gewenst, soms niet.

Genderdysforie kan al op jonge leeftijd voorkomen. Bij de meeste kinderen is het van tijdelijke aard en verdwijnt dit gevoel. Tieners kunnen kiezen voor puberteitsremmers, die natuurlijke lichamelijke veranderingen uitstellen. In de praktijk blijkt een weg terug heel moeilijk. Daarna worden hormonen toegediend van het andere geslacht en kan gekozen worden voor operaties,

waarbij lichaamsdelen verwijderd worden of gecreëerd worden met plastische chirurgie. Wat volgt is levenslange afhankelijkheid van medische zorg en van hormonen. Het ontstaan van onvruchtbaarheid kan een ingrijpend gevolg zijn. Ook na transitie blijven er gezondheidsverschillen en kan de behoefte aan psychische hulp blijven bestaan. Vergeleken met de algemene bevolking komt – dus na transitie – vaker zelfdoding en opname in een psychiatrisch ziekenhuis voor.

Jongeren

Twee jaar is nu de wachttijd in Nederland voor transgenderzorg – honderden mensen staan op de wachtlijst. Behalve een toename van aanmeldingen is er een opvallende

verschuiving: voorheen waren het merendeels mannen en jongens die zich meldden. Sinds 2012 is de groep meisjes juist drie keer zo groot als de groep jongens. Bovendien zijn de kinderen die zich melden steeds jonger.

De verklaring wordt wel gezocht in de toenemende media-aandacht en de daaruit volgende grotere zichtbaarheid van transgendermensen. Toch kan dit niet de enige verklaring zijn. De kracht van beïnvloeding (vooral via sociale media) is niet te onderschatten. Opvattingen over geslacht en gender (je ervaring van man/vrouw zijn) verschuiven. Jongeren delen veel op sociale media. TikTokfilmpjes over transities worden duizenden keren bekeken. In programma's voor kinderen en in het onderwijs worden actief nieuwe opvattingen over geslacht uitgedragen. Kinderen worden gestimuleerd hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie, geslachtskenmerken en de variëteit hierin te ontdekken, te accepteren of zelfs te kiezen. De gedachte vindt ingang in ons onderwijs dat kinderen bij de geboorte weliswaar een geslacht krijgen toegewezen, maar dat dit niet bepalend is.

Activisten

Het denken over genderdysforie en transgendermensen is sterk

veranderd. De overtuiging heeft wortel geschoten dat iedereen vrij is zichzelf te zien zoals door henzelf gewenst – niemand heeft het recht dat te betwisten. De wens om het denken van iemand te 'corrigeren' en te leren om tot acceptatie te komen van het biologisch geslacht, wordt steeds meer als onacceptabel gezien. Je bent vrij – zelfs van de natuur. Jij bepaalt hoe jouw lichaam eruit kan zien, met hulp van hormonen en chirurgie. En zelfs zónder lichamelijke ingrepen mag je kiezen of je als man of vrouw door het leven wilt gaan. Ook in wetgeving moet deze keuze verankerd worden. Zo wil het huidige demissionaire kabinet zelfidentificatie mogelijk maken: zonder verklaring van een deskundige en onder de leeftijd van zestien jaar mag je bij de burgerlijke stand je geslacht veranderen. Wereldwijd beïnvloeden activisten uit LHBTI-belangengroepen deze wijzigingen.

Appèl

Wat is onze plek als christen in deze ontwikkelingen? Gemakkelijke antwoorden zijn er niet. Wij zijn gevormd door de moderne psychologie, beïnvloed door de stroom aan digitale

informatie en gewend aan technologische maakbaarheid. Maar de Bijbel schiet in geen tijd tekort. We vinden richting en leiding in het Woord van God, in het geheel van schepping, val, verlossing en eindtijd. Ethische vragen gaan ook over het doel, de zin en de uitkomst van een behandeling. Hoever mag ik ingrijpen in een lichamenlijk gezond lichaam? Is mijn behandeling proportioneel (wordt het ná de ingreep beter dan ervoor)? Een medische transitie stuit dan op grote bezwaren. Bovendien gaat een christelijke ethiek dieper: zij erkent de waarde van ieder mens, altijd, hoe gebutst of gehavend. Het streven naar lichamenlijke of psychische gezondheid is niet het hoogste doel. Een christelijke ethiek zoekt naar de 'zin' in gezondheid en ziekte. Goede zorg is 'heilzaam' in de brede zin van het woord. Ze heeft oog voor alle kanten van het mens-zijn: lichaam, ziel en geest. Daarom mogen we vertrouwen op Gods leiding en nabijheid, elkaar wijzen op aanvaarding, volharding, geduld en moed om de situatie onder ogen te zien. In hoop op Gods genadige nabijheid en Zijn heerlijke toekomst, waar geen genderdysforie meer is. ■

Meer weten? Kijk op
npvzorg.nl/genderdysforie.

Vorige puzzel

De oplossing van de puzzel in het septembernummer was ‘moederschap’. Uit vele inzendingen – waarvoor dank! – hebben we drie winnaars getrokken. Zij hebben de Weet Scheurkalender 2022 als prijs ontvangen.

Nieuwe puzzel

Streep de woorden rechts van de puzzel door in de woordzoeker. Alle overgebleven letters vormen samen de oplossing. De oplossing kunt u vóór 21 januari 2022 via npvzorg.nl/inzending-puzzel aan ons doorgeven of opsturen naar NPV, Postbus 178, 3900 AD VEENENDAAL (vergeet niet de envelop te frankeren en uw naam en adres te vermelden). Onder de juiste inzendingen verloten wij drie exemplaren van het mantelzorgboekje *Je staat er niet alleen voor*.

C	A	M	P	A	G	N	E	M	A	N	T	E	L	Z	O	R	G
T	O	E	K	O	M	S	T	R	A	N	S	G	E	N	D	E	R
S	E	D	A	T	I	E	S	P	O	E	D	E	I	S	E	N	D
F	U	N	C	T	I	E	S	A	M	E	N	L	E	V	I	N	G
V	O	O	R	D	E	E	L	E	V	E	N	S	B	E	G	I	N
M	E	I	S	J	E	G	E	N	E	E	S	K	U	N	D	E	C
V	R	I	J	W	I	L	L	I	G	E	R	S	W	E	R	K	T
J	O	N	G	E	N	O	R	G	A	N	I	S	A	T	I	E	N
B	E	P	R	O	F	E	S	S	I	O	N	A	L	E	N	E	F
T	P	A	R	T	I	C	I	P	A	T	I	E	T	E	T	D	R
L	O	N	G	A	F	D	E	L	I	N	G	I	K	N	E	I	O
P	E	R	S	P	E	C	T	I	E	F	L	K	E	W	R	S	N
V	A	C	C	I	N	A	T	I	E	A	O	L	U	E	M	C	T
A	M	B	A	S	S	A	D	E	U	R	U	I	Z	B	I	U	E
A	F	D	E	L	I	N	G	S	T	S	R	D	E	I	N	S	R
O	K	K	E	Z	I	E	K	E	N	H	U	I	S	N	A	S	E
D	O	N	A	T	I	E	B	O	L	H	B	T	I	A	A	I	N
L	E	V	E	N	S	N	C	L	O	K	A	A	L	R	L	E	D

- AFDELING
- AMBASSADEUR
- BETROKKEN
- CAMPAGNE
- CONFRONTEREND
- CONSULENTEN
- DISCUSSIE
- DONATIE
- FUNCTIE
- GENEESKUNDE
- JONGEN
- KEUZE
- LEVEN
- LEVENSBEGIN
- LHBTI
- LID
- LOKAAL
- LONGAFDELING
- MANTELZORG
- MEISJE
- ORGANISATIE
- PARTICIPATIE
- PERSPECTIEF
- PROFESSIONAL
- SAMENLEVING
- SEDATIE
- SEKSUALITEIT
- SPOEDEISEND
- TERMINAAL
- TOEKOMST
- TRANSGENDER
- VACCINATIE
- VOORDEEL
- VRIJWILLIGERSWERK
- WEBINAR
- ZIEKENHUIS

Oplossing

‘Ik vind het leuk om mee te denken met een organisatie waarvan ik de waarde inzie’

 Corina Schipaanboord

Met veel thema's waarmee de NPV zich bezighoudt, komt arts-assistent Geerke van den Bosch (28) in aanraking op de werkvloer. Mede daardoor is ze actief bestuurslid van de NPV. 'De NPV komt op voor kwetsbaar leven en geeft daaraan een stem in de maatschappij. Dat vind ik heel belangrijk!'

In haar werk op de longafdeling geniet Geerke van het patiëntencontact. 'Zij komen niet voor niets in het ziekenhuis terecht en zitten op een kwetsbaar punt in hun leven. Het is mooi om mensen hierin bij te staan en ze te begeleiden vanuit de kennis die ik op zak heb', vertelt ze. 'In mijn werk heb ik te maken met veel thema's waarmee de NPV zich bezighoudt, zoals discussies rondom vaccineren en het levenseinde.' Mede daardoor was Geerke al snel enthousiast toen iemand haar de vacature voor bestuurslid bij de NPV tipte. 'De NPV komt onder andere op voor kwetsbaar leven. Ik vind het belangrijk dat daar aandacht voor is. Christenen hebben

vaak overtuigingen die anders zijn dan wat gangbaar is. Het is belangrijk dat zo'n groep een stem heeft in de maatschappij. De NPV voorziet daarin en biedt de achterban ook nog eens veel en goede informatie.'

Jongeren

Geerke is enthousiast over haar taak als algemeen bestuurslid van de NPV. 'Het bestuur bestaat uit een leuke groep mensen en de vergaderingen zijn gezellig. Maar ik vind het vooral leuk om mee te denken met een organisatie waarvan ik de waarde inzie', legt ze uit. 'De bedoeling van het bestuur is om mee te kijken of alles wat binnen de NPV gebeurt aan de

doelstelling voldoet. De NPV doet goed werk en ik zie steeds weer terug dat dit alleen maar uitbreidt. Aangezien ik naast geneeskunde ook medische ethiek studeerde, is dat een aandachtspunt voor mij binnen het bestuur. Ook probeer ik er alert op te zijn dat we de jeugd betrokken houden. Ik ben de jongste binnen het bestuur. Degene boven mij is ouder dan 40. Er mogen dus nog wel wat jongeren bij', glimlacht ze.

Palliatieve sedatie

De NPV komt op voor kwetsbaar leven en dat het leven kwetsbaar is, ziet Geerke regelmatig van dichtbij. 'Op de longafdeling overlijden relatief veel patiënten. Vaak begeleid ik patiënten en familie richting het levenseinde en geef ik uitleg over palliatieve sedatie, waarbij ik morfine of slaapmiddel toedient om het lijden te verlichten. Sommige mensen hebben hierover veel vragen', vertelt

Geerke. 'Ik herinner me ook nog een voorval van toen ik op de IC werkte. Een vrouw was nog niet zo lang zwanger en het ging niet goed. Haar leven was in gevaar en eigenlijk was de enige optie dat haar zwangerschap afgebroken werd. Dit zijn hele ingewikkelde zaken. Het is waardevol dat de NPV ook bij dit soort heftige thema's luistert, meedenkt en advies geeft.' ■

Meer weten over deze moeilijke thema's?

Ga naar npvzorg.nl/thema.
Heeft u een persoonlijke of medisch-ethische vraag?
Bel dan de NPV-Advieslijn op
(0318) 54 78 88.

Reanimatie, wat is voor mij de juiste keuze?

Rineke Heij

Vraag

‘De dokter vroeg me of ik gereanimeerd wil worden. Mijn eerste reactie was: natuurlijk! Maar toen ik er nog eens over nadacht thuis, merkte ik dat ik het toch wel moeilijk vind. Ik ben tenslotte niet de jongste meer. Hoe maak ik een goede keuze?’

Antwoord

Een begrijpelijke vraag die u stelt. De vraag: ‘Wilt u wel of niet gereanimeerd worden?’ is geen makkelijke vraag. Het is een confronterende vraag, omdat u daardoor moet gaan nadenken over uw eigen levenseinde. Tegelijk is het wel een reële vraag van de dokter. Hij wil u graag goede zorg geven die past bij uw persoonlijke (gezondheids)situatie. Daarnaast wil hij rekening houden met uw wensen.

Om een goede keuze te kunnen maken, is het allereerst heel belangrijk om te weten wat reanimatie precies inhoudt. Uw (huis)arts kan u hierover informatie geven. Door middel van reanimatie is er een kans om een hartstilstand te

overleven. De kans van slagen hangt wel af van een aantal factoren: de snelheid van hulp, de deskundigheid van hulp, de leeftijd en de gezondheid van de persoon.

In uw situatie is het belangrijk om met uw dokter verder te praten. Hij kan, met zijn kennis en kunde, met u meedenken. Een besluit om wel of niet (meer) te reanimeren, is niet zomaar een besluit. Het is een persoonlijke, maar ook medische beslissing. Een beslissing waarbij een zorgvuldig gesprek over de persoonlijke en medische aspecten van belang is. Het is daarbij goed om te beseffen dat een niet-reanimerenbesluit

alleen gaat over reanimatie. Het besluit zegt niets over bijvoorbeeld het stopzetten van andere medische behandelingen in de laatste levensfase.

Om een goede beslissing te kunnen nemen, zijn twee vragen belangrijk:

1. Is er sprake van medisch zinvol handelen?
Is er een reële kans dat u na reanimatie levend het ziekenhuis verlaat? Als die kans er is, kun je spreken van goede zorg voor het leven. Als die kans er niet is, is een reanimatie niet passend.
2. Is er sprake van 'proportioneel' handelen?
Staat het redden van uw leven (door de reanimatie) in verhouding tot de mogelijke complicaties? Wegen de 'voors' op tegen de 'tegens'? En wat betekent dat voor uw keuze?

In het gesprek met uw dokter – en eventueel uw naasten – kunt u samen de verschillende kanten van reanimatie bespreken in uw eigen unieke situatie. Dat biedt enerzijds

ruimte om uw persoonlijke (geloofs)visie te geven en anderzijds kan de dokter aangeven wat medisch gezien wel en niet mogelijk is. Zo komt u samen met uw dokter tot een weloverwogen besluit. ■

Meer informatie over onder andere het vastleggen van een wel- of niet-reanimerenbesluit, kunt u lezen in onze brochure *Reanimatie, wat is de juiste keuze?*

De online brochure is te downloaden via **npvzorg.nl/reanimatie**. De papieren brochure kunt u bestellen via **npvzorg.nl/webshop** of **(0318) 54 78 88**.

Een niet-reanimerenbesluit kan, wanneer daar de juiste medische overwegingen aan ten grondslag liggen, in lijn zijn met een NPV-Levenswensverklaring (een document voor momenten waarop u niet meer kunt aangeven wat uw wensen zijn). Meer informatie over de NPV-Levenswensverklaring vindt u op **npvzorg.nl/levenswensverklaring**.

Word ook vrijwilliger

Wilt u ook graag van betekenis zijn voor een ander?
Word vrijwilliger en meld u aan via
npvzorg.nl/wordvrijwilliger.

- een bezoekje brengen
- een boodschap doen
- samen een spelletje doen
- een mantelzorger helpen